

“
In tegenstelling tot de bijna lege museumkastelen word je hier verrast door de hoeveelheid en de rijkdom aan meubilair.”

In Ooidonk lééft de geschiedenis

Ooidonk is een van de zeldzame renaissancekastelen van België. Het wordt nog steeds bewoond en wil vooral geen museum zijn, maar 'een echte woning die bezocht kan worden'. Hier is de geschiedenis springlevend.

Tekst Nicolas Evrard - foto's Frédéric Raevens

België telt het meeste aantal kastelen ter wereld per vierkante meter. Alleen zit er een architecturale kloof tussen de stoere middeleeuwse burchten en de lustsloten van de 18de en 19de eeuw: renaissancekastelen zijn bij ons zeldzaam. Ooidonk is in alle opzichten een fraaie uitzondering.

Wanneer je over het grind van de lange oprijlaan van het kasteel van Ooidonk loopt, zie je van ver al de slotgracht en de uivormige torentjes verschijnen. En meteen voel je: deze plek is bijzonder. Het kasteel mag dan een beetje op een klein Chambord lijken, tegelijk is het onmiskenbaar iets van bij ons. Hier geen muren van hagelwitte natuursteen zoals aan de Loire, maar rode baksteen en typische Vlaamse trapgevels. “Het gebouw is inderdaad een uniek voorbeeld van de Spaans-Vlaamse architectuurstijl uit de renaissance-tijd”, zegt Henry t'Kint de Roodenbeke, gekleed in een tweedjasje boven een beige trui. Hij is de zesde graaf met deze naam en woont hier met zijn gezin.

Vandaag zal hij onze gepassioneerde gids zijn. Die rol neemt hij geregeld op zich, met name voor mensen die op het kasteel logeren (zie kader) en met wie hij zijn liefde voor deze plek wil delen. “Ik zeg graag dat het hier geen museum is, maar een echte woning die je kunt bezoeken. Het blijft nog steeds gewoon het huis waarin we wonen en ik wil dus geen touwen spannen om de bezoekers te kanaliseren. Het zou nochtans beter zijn als ze niet op de tapijten zouden lopen, maar dat is de keuze die we hebben gemaakt.”

VAN BURCHT TOT PRAALSLOT

De geschiedenis van het kasteel gaat terug tot de middeleeuwen. Het behoorde tot de heerlijkheid Nevele en vormde een onderdeel van de verdedigingsburchten die aan de Schelde en de Leie rond de stad Gent liepen. Door de strategische ligging werd het geregeld belegerd en zelfs twee keer volledig verwoest tijdens de godsdienstoorlogen. Ooit was het eigendom van beroemde figuren zoals Filips, de graaf van Hoorne die samen met de graaf van Egmont op de Brusselse Grote Markt werd onthoofd in 1568. Sporen van al die bewogen tijden voor het kasteel blijven er vandaag (bijna) niet over.

Op het einde van de 16de eeuw wordt het rustiger. De burcht maakt plaats voor een lustslot, wanneer de rijke Antwerpse koopman Maarten della Faille de plek verwerft en het kasteel laat aanpassen aan de smaak van zijn tijd. Brede ramen vervangen de schietgaten en het binnenplein krijgt een tuin in Franse stijl. Op enkele latere aanpassingen na is dit de staat waarin Henri-Marie t'Kint de Roodenbeke

1. De brede trap in Franse natuursteen. 2. Henry t'Kint de Roodenbeke, zesde graaf met deze naam. 3. De grote rotondezaal. 4. Buitenkant in renaissancestijl. 5 & 6. Overal word je verrast door de hoeveelheid en rijkdom aan meubilair.

het kasteel aankoopt in 1864. “Hij was afkomstig uit Brussel en vestigde zich hier omdat zijn vrouw uit een rijke Gentse familie kwam”, vertelt zijn nazaat. “Hij zocht een plek waar hij belangrijke mensen kon ontvangen. Ik houd niet van de term praalslot, maar ik ben er zeker van dat Ooidonk hem in zijn politieke loopbaan vooruit heeft geholpen.” Uiteindelijk zal Henri-Marie het tot senaatsvoorzitter en minister van staat schoppen.

MUGGEZIFTERIG KANTJE

Om het zo ver te laten komen, laat de nieuwe eigenaar het kasteel kort na de aankoop van boven tot onder renoveren. Ooidonk is op dat moment vooral een lege schelp die zoals veel kastelen in die tijd vooral uit kleine kamertjes bestaat. De Franse architect Clément Parent krijgt de opdracht om de buitenkant in renaissancestijl te behouden, maar het interieur aan te passen aan de nieuwe tijd. “De renovatie van de meeste kastelen in ons land gebeurde in die tijd in een neogotische en nogal donkere en gedrongen stijl, maar gelukkig was dit hier niet het geval. Parent koos voor grote en lichte ruimtes.”

De brede trap in Franse natuursteen van waarop de gastheer zijn gasten kon ontvangen, de eetzaal en de grote, knappe rotondezaal: alles werd herdacht en ingericht om gasten in de beste omstandigheden te kunnen verwelkomen. “Je ziet ook een mengeling van stijlen: een antiek wandtapijt hangt tussen meubilair in empirestijl of Napoleon III-stijl, renaissancekasten naast typisch 18de-eeuwse deurlijsten. Al blijft alles toch een zekere harmonie houden.” Alle volgende graven hebben deze stijlmix gekoesterd en verder ontwikkeld. In tegenstelling tot de bijna lege museumkastelen word je hier verrast door de hoeveelheid en de rijkdom aan meubilair. “We hebben weliswaar geen schilderijen van beroemde meesters, maar alle meubels en kunstwerken zijn van goede kwaliteit. Vergeet niet dat we alles nog zelf gebruiken. Het zitmeubel dat je daar ziet, moet dienen wanneer we gasten ontvangen. Voor een jachtdiner, bijvoorbeeld.” Terwijl hij dat zegt, gaat de graaf bijna onmerkbaar bij een borstbeeld staan. “Sorry, maar een Franse filmploeg is hier onlangs opnames komen maken en ik merk nu dat ze sommige zaken verplaatst hebben. Ik heb een muggezifterig kantje en heb graag dat elk voorwerp op zijn plaats blijft staan.”

LEOPOLD EN CO

Na wat verplaatst te hebben gaat de graaf ons voor naar de noordvleugel van het kasteel. “Niet het hele kasteel staat open voor bezoek, maar sommige ka-

Praktisch

Bezoek is alleen mogelijk met een rondleiding: op zondag en op feestdagen van 1 april tot 1 november om 14.15 en 16.15 uur. Ook op zaterdag in juli en augustus. Reserveren verplicht via e-mail (info@ooidonk.be) of telefonisch (09 282 26 38).

De tuinen zijn toegankelijk van dinsdagnamiddag tot en met zondag (9.30-18 uur).

Je kan ook logeren in een van de vier b&b-kamers in het kasteel zelf. Reserveren via [Airbnb](https://www.airbnb.com/s/Ooidonk). ooidonk.be

mers willen we zeker laten zien. Vroeger was het gebruikelijk dat de echtgenoten niet samen sliepen. Manlief kreeg een kleine kamer, de vrouw des huizes, die van kleding moest kunnen wisselen met de hulp van haar kamermeisjes, sliep in de grote. Soms ontving ze ook vriendinnen in haar slaapkamer en daarvoor was een aangrenzend salonnetje handig.” Ook hier valt het rijkelijke meubilair op. Net als de afbeeldingen van Belgische koningen, die zowat overal in het kasteel hangen. “Een van mijn betovergrootvaders had een verzameling over koning Leopold I bijeengebracht”, verduidelijkt Henry t’Kint. “Omdat we nogal gehecht zijn aan het koningshuis heeft die verzameling zich gaandeweg tot al onze koningen uitgebreid.” Met glanzende ogen wijst hij naar een serie etsen die het leven van Leopold van Saksen-Coburg, de eerste koning van België, vertellen. “Dat is zowat mijn persoonlijk tapijt van Bayeux.” Ons bezoek eindigt in de neogotische kapel. In het voorvertrek wacht een gouden boek. “Hier blader ik graag in, omdat Ooidonk zoveel voor mij betekent. Het kasteel is altijd prima onderhouden door onze familie en dat zie je ook aan de goede staat ervan vandaag. Maar het blijft een nooit eindigend werk”. Ooidonk is letterlijk levende geschiedenis dankzij de inzet van de opeenvolgende eigenaars en bewoners. Dat zorgt voor een unieke charme en een extra sfeer die je elders zelden proeft. Voor bezoekers maakt het een wereld van verschil. ●